

TILLSAMMANS BYGGER VI EN BÄTTRE MORGONDAG

De Grönas kommunalvalsprogram 2017

Godkänt på partidelegationens möte 4.12.2016

I detta val avgörs vart Finland är på väg.

De Gröna vill bygga en hållbar framtid tillsammans med andra. Vi väljer det mänskliga, humana alternativet. Vi tror att det nu gäller att inte ge upp löftet om välfärden – löftet som det här landet i generation efter generation har gett sina barn.

Framför oss har vi ett val: vi kan välja de mänskliga och hållbara reformernas väg eller så kan vi välja de hårda värdenas och orättvisa nedskärningarnas väg.

Landets regering skär i välfärden och i våra barns utbildning. Ansvar för den gemensamma miljön och de kommande generationerna vänder regeringen ryggen.

I kommunerna kan man göra ett annat val. Kommunerna i Finland har mycket makt. I kommunerna kan vi välja en annan väg och skapa hopp om en bättre morgondag för var och en. Genom hållbara reformer vill vi försvara det som är värdefullt. Tillsammans kan vi göra det.

I detta valprogram för vi fram 12 gröna löften för Finlands kommuner. De utgör ett reformprogram med hjälp av vilket vi skyddar vår gemensamma miljö, ser till att utbildning igen blir nyckeln till landets framgångssaga, motarbetar fattigdom och skapar nya jobb och framgång överallt i Finland.

Det är kommunerna som bestämmer över omgivningen vi lever i. De Gröna vill värna om närmiljön, göra det lätt att förflytta sig från ett ställe till ett annat, och bygga upp en trivsamt livsmiljö så att vardagen fungerar. Vi kan tillsammans i kommunerna göra allt det som behövs för att stoppa klimatförändringen, vi kan utnyttja ren energi och göra det till en framgångsfaktor för Finland.

Framtiden finns i våra barn. Därför tycker vi gröna att det är viktigt att hålla löftet om utbildning så att varje barn och ungdom får en bra utbildning och tidig fostran. Vi kan i kommunerna avstyra regeringens nedskärningar inom skola och dagvård. Tillsammans kan vi försvara de små gruppstorlekarna inom dagvården och i grundskolan och förbättra kvaliteten på utbildningen och jämlikheten för varje barn.

Det är kommunerna som bestämmer om de tjänster med vilka vi förhindrar marginalisering och främjar jämlikhet. Kommunen bör vara den plats där olika slags människor kan bo, leva, lära sig och arbeta – allihop lika värdefulla och unika. Tillsammans kan vi preventivt åtgärda problem innan de uppstått och ta hand om var och en på ett likvärdigt sätt.

Kommunerna har medlen att stöda skapandet av nya arbetsplatser och hjälpa folk att ta sig ur arbetslösheten och hitta ett jobb. Nya jobb skapas enklast genom att investera i nya lösningar: i kollektivtrafik, ren energi, hållbart byggande och varför inte även ekomat. Tillsammans kan vi bygga upp en rättvis och hållbar ekonomi och skapa rättvisa hållbara jobb i kommunerna.

I kommunalvalet väljer vi i vilken riktning vi vill ta Finland. Tillsammans kan vi bygga en bättre morgondag och visa att det här fina landets framtid är ljus och mänsklig. Beslutet är ditt!

Låt oss ändra riktningen för Finland:

12 GRÖNA LÖFTEN FÖR KOMMUNERNA

Vi lovar göra vårt bästa för att förverkliga följande 12 målsättningar under kommande mandatperiod.

Vi bygger världens bästa skola till våra barn

- 1: Vi återinför alla barns rätt till en kvalitativt högstående dagvård och tar de första stegen mot en avgiftsfri tidig fostran
- 2: Vi inhiberar nedskärningarna inom utbildningen i kommunerna och gör vår skola till världens bästa
- 3: Vi ser till att hela folket kan njuta av kultur och bildning

Vi skyddar vår gemensamma miljö

- 4: Klimatförändringen kan stoppas av kommunerna
- 5: Vi gör det smidigt att röra på sig och värnar om en trivsamt livsmiljö
- 6: Vi skyddar vår oersättliga natur

Vi avvärjer fattigdom och ojämlikhet, vi skapar välfärd nära den enskilda individen

- 7: Social- och hälsovårdstjänsterna förnyas på människornas egna villkor och problemen åtgärdas preventivt
- 8: Vi kämpar mot fattigdom och marginalisering
- 9: Vi gör kommunerna jämlika och fria från marginalisering

Vi skapar jobb och trygghet i hela Finland

- 10: Vi skapar jobb och livskraft i alla kommuner i hela landet
- 11: Vi hjälper människor ut ur arbetslösheten och ger dem jobb
- 12: Vi ser till att integrationen fungerar bra och inkluderar alla nya finländare

VI BYGGER VÄRLDENS BÄSTA SKOLA TILL VÅRA BARN

Skolan är en byggnad med fyra väggar, därinne finns morgondagen. Det är där det framtida Finlands framgång skapas. Lika rätt till högkvalitativ utbildning åt alla – från dagis ända till högskolan – det har utgjort grunden för det finländska samhällets stora framgångssaga. Det är i kommunerna man bestämmer hur nästa kapitel i den här historien utformas. Att tillhandahålla utbildning och bildning blir i framtiden kommunernas viktigaste uppgift. Tillsammans kan vi göra utbildningen i Finland till världens bästa, om vi väljer att vi vill det. Beslutet är ditt.

1. Vi återinför alla barns rätt till en högkvalitativ dagvård och tar de första stegen mot en avgiftsfri tidig fostran

Landets regering har försökt slopa alla barns lika rätt till dagvård och förstorat grupperna inom dagvården. I många kommuner har man redan protesterat mot detta och stakat ut linjen: Nej, inte så. Alla kommuner i Finland kan välja en annan väg. Man kan välja att inte göra en skillnad på barn till arbetslösa och barn till arbetande. Man kan välja att inte begränsa barnens rätt till tidig fostran på basis av föräldrarnas livssituation, och att inte förstora storleken på dagisgrupperna. Låt oss välja en framtid som är jämlik för barnen och en högkvalitativ tidig fostran.

De Grönas målsättningar är:

- En enhetlig och heltäckande rätt till dagvård för alla barn. I kommuner där denna rätt fråntagits har De Gröna som målsättning att återinföra den.
- Små gruppstorlekar och hög kvalitet på den tidiga fostran. En högkvalitativ tidig fostran är ett effektivt sätt att främja barnens välmåga, inläring och skolfärdigheter och förhindra marginalisering. De Gröna vill i alla kommuner trygga tillräckliga resurser för att kunna garantera kvaliteten på den tidiga fostran, personalens välmående i arbetet och små gruppstorlekar.
- Steg mot en avgiftsfri tidig fostran. Deltagandet i tidig fostran ligger i Finland på en lägre nivå än i de flesta andra länder i Europa. Låt oss satsa på den tidiga fostran för att vända trenden. Låt oss i kommunerna sträva till att införa en avgiftsfri tidig fostran, vilket skulle leda till att den blev mera lockande och samtidigt förbättrade småbarnsföräldrarnas situation i arbetslivet.

2. Vi drar tillbaka nedskärningarna i utbildningen i kommunerna och gör skolorna till världens bästa

Världens bästa skola skapas inte genom inbesparingar. Fastän regeringen skär i utbildningen på ett sätt som aldrig tidigare skådats kan man i kommunerna välja en annan väg. Att satsa på utbildning är den viktigaste investeringen som kommunerna kan göra för sina invånare och för det här landets framtid.

De Grönas målsättningar är:

- Tillräckligt med lärare, fungerande gruppstorlekar. En bra skola behöver en tillräcklig mängd lärare och annan personal. Gruppstorleken bör vara tillräckligt liten så att man kan ta hänsyn till eleverna som individer.
- Ta i bruk nya inlärningsmetoder och -medel. Världen förändras, likaså undervisningen och inläringen. Låt oss ge lärarna och skolorna medel att ta tag i förändringen, ta i bruk nya sätt att undervisa, och teknologi som gör inläringen mera individuell och roligare.

- Respekt åt yrkesskolorna och -eleverna. Låt oss trygga resurserna för yrkesundervisningen. Regeringen tänker skära ner finansieringen av de yrkesinriktade läroinrättningarna med 12,5 procent. Det är orimligt och hotar lämna många ungdomar vind för våg efter grundskolan. I kommunerna jobbar De Gröna för att säkra finansieringen av yrkesutbildningen och se till att det finns tillräckligt med utbildningsplatser på rimligt avstånd för alla intresserade ungdomar.
- Låt oss reparera mögelskolorna och -daghemmen. Låt oss genast ta itu med problemen med inomhusluften och vidta preventiva åtgärder i form av reparationer i god tid, omsorgsfullt underhåll och nödvändig övervakning.
- Vi stoppar differentieringen av skolorna. Vi vill att varje finländsk skola är bra – oberoende av postnummer. Låt oss vända på den utveckling som har lett till att man på ett håll tävlar om en plats i någon av toppskolorna och på ett annat kämpar med en uppsjö av problem. Den finländska skolan är världsberömd för att man här lyckats prestera utmärkta resultat i olika slags skolor. Det ska vi värna. Skillnaderna mellan skolorna kan överbryggas genom att ge mera pengar till de skolor som har problem.
- Jämlika skolor. Låt oss stöda barn och unga som unika individer, och inte primärt som representanter för sitt kön. Att utöka den individuella undervisningen förstärker självkänslan hos varje ungdom och gör det lättare för hen att hitta ”sin egen grej”. Skolan bör skrota onödiga könsroller i klassrummen och också utanför dem. På samma sätt bör skolan preventivt förhindra rasism, mobbning och marginalisering och omedelbart vidta åtgärder ifall sådant äger rum.
- En utbildningsplats till alla ungdomar efter grundskolan. Kommunerna bär stort ansvar för att ingen ungdom lämnas utanför efter grundskolan. Låt oss satsa på uppsökande ungdomsarbete och skapa tillräckligt med utbildningsplatser så att varje ungdom får en bra andra stadiets utbildning och därigenom goda färdigheter för arbetslivet. Låt oss se till att var och en får det stöd hen behöver på sin lärobana.
- Förmånligt studentboende och studievänliga kommuner. Studenterna förser kommunen med livskraft. Valfungerande studenttjänster skapar en god verksamhetsmiljö för högskolorna, gymnasierna och de yrkesinriktade läroinrättningarna i kommunen.

3. Vi värnar om kultur och bildning för hela folket

Bildning och kultur finns till för alla. Kommunens kulturtjänster och det fria bildningsarbetet står till var och ens förfogande och erbjuder en väg till upplevelser och självförverkligande. Museer, bibliotek och andra kulturinstanser är centra för inläring som det är en ära att värna om. Framtidens bibliotek stöder läsningen, tar som mediacentra in världen så den är inom allas räckhåll, och utgör ett gemensamt vardagsrum för kommuninvånarna.

De Grönas målsättningar är:

- Respekt för kultur och bildning. Låt oss trygga mångfalden inom kulturtjänsterna och det fria bildningsarbetet och se till att de är heltäckande.
- Låt oss göra biblioteket till kommunens hjärta. Låt oss göra biblioteken till lockande platser där man kan fördriva tiden genom att studera, arbeta och trivas. Det är på biblioteken man kan stimulera barnens och de ungas läsintrasse, som drabbats av en nedåtgående trend.
- Styrka genom samarbete. Vi utvecklar biblioteken och kulturinrättningarna fördomsfritt i samarbete med kommunernas olika verksamhetsbranscher, till exempel skolorna, motions- och ungdomstjänsterna.

VI SKYDDAR VÅR GEMENSAMMA MILJÖ

Miljön vi lever i är inte vår. Vi har fått den i gåva av dem som levt före oss och vi lånar den av våra barn. Miljön är en produkt av både naturen och människan: skogarna och parkerna, vattendragen och byggnaderna, stigarna och gatorna. Det är vår plikt att värna om detta. När vi en gång levt färdigt våra liv är det vår uppgift att lämna ifrån oss alltihop i bättre skick än vi själva fått det. Det är i kommunerna det avgörs om vi ska lyckas med uppgiften. Tillsammans kan vi ta hand om vår livsmiljö och göra den bättre, om vi så väljer. Beslutet är ditt.

4. Klimatförändringen stoppas i kommunerna

Vi måste stoppa klimatförändringen nu för att vi ska kunna ge våra barn en livsduglig värld i arv. Om landets regering trappar ner på takten, kan kommunerna välja att agera kraftfullare. En stor del av utsläppen i Finland är i de kommunala beslutsfattarnas händer. Det är de som avgör hur kommunens elektricitet och värme ska produceras, hur trafiken ska ordnas och om husen ska byggas som energislösande eller som energisnåla. De grönas målsättning är att alla kommuner är kolneutrala på 2030-talet. Vi måste påbörja det jobbet genast för det finns ingen tid att slösa. Låt oss välja en hållbar framtid i våra kommuner, så länge det ännu är möjligt.

De Grönas målsättningar är:

- Låt oss bli kvitt det fossila. De gröna förpassar de fossila bränslena till historien inom kommunernas el- och värmeproduktion och ersätter dem med ren, förnybar inhemsk energi, vilket också skapar nya arbetsplatser.
- Kommunerna blir pionjärer i energieffektivitet. De gröna sparar på energin som kommunen använder och sparar samtidigt reda pengar. Låt oss skära ner på onödig energianvändning, inte på tjänsterna! Låt oss ta i bruk den allra mest energibesparande tekniken i byggnader, i trafikljus och i kommunens elverk. Den mest hållbara energin är den som inte alls behöver produceras.
- Kommuninvånarna börjar producera sin egen energi. Låt oss göra det lätt för folk att bli sin egen producent av förnybar energi genom att installera solpaneler på taket eller jordvärme i hemmet. Det minskar på kommuninvånarnas energiräkning och räddar samtidigt världen. Låt oss underlätta det här med hjälp av byggnadsföreskrifter och rådgivning.
- Låt oss planera och bygga så det är till nytta för klimatet. De Gröna ser till att det vid planeringen i samtliga kommuner skapas hållbara samhällsstrukturer, byggnader med små utsläpp och en välfungerande kollektivtrafik och att man på så sätt lyckas sänka på utsläppen från trafik och boende.

5. Vi gör det smidigt att röra på sig och ser till att livsmiljön är trivsamt

Det ryms mycket av mångt i Finland: täta städer och fridfull natur. Låt oss bygga en livsmiljö som respekterar denna mångfald. Låt oss utveckla städerna som städer: hela, trivsamma, färggranna. Staden är människans hem, inte en trafikled. Låt oss i gengäld bygga landsbygden på landsbygdens villkor: livskraftiga byar, tjänster som ligger inom räckhåll, natur och rymd. Låt oss skapa städer och byar i Finland där det är gott att bo, smidigt att röra på sig och lätt att leva.

De Grönas målsättningar är:

- Vi gör det lätt att förflytta sig. Låt oss planera och bygga en omgivning där det är lockande att röra sig korta och även längre sträckor med cykel och till fots. Låt oss höja på standarden på kollektivtrafiken och hålla biljettpiserna nere. Låt oss utöka anropstrafiken och andra intelligenta tillämpningar så att människorna kan ta

sig till tjänsterna. Samtidigt skapar vi mer flexibel distanskötsel av ärenden, och fler sådana tjänster som liksom biblioteksbussen rent fysiskt söker upp folk.

- Låt oss göra biltrafiken grön. Det finns behov av bil överallt i Finland där kollektivtrafiken inte är ett tilltalande alternativ. Låt oss utöka antalet elbilar och användningen av biogas i trafiken, och det gäller också kommunens egna transportfordon.
- En ren och trivsam stad för alla. En stark internationell trend är att barnfamiljerna i allt högre grad flyttar tillbaka till stadskärnan. Det ska vi ta oss an. Låt oss se till att det också i städernas centrum finns barnvänliga tjänster, lekplatser, ren luft och att det är tryggt att röra sig där.
- Låt oss göra vardagen fungerande. Hur bra vardagen fungerar avgörs av hur man i kommunerna lyckas placera boendet, arbetsplatserna och tjänsterna: är de verkligen nära och är det lätt att förflytta sig mellan dem och är de tillgängliga för alla? En grön planering innebär en mera flexibel vardag, mindre buller, renare luft att andas och trivsammare livsmiljö.
- Vi behöver levande kommuner. I en trivsam stad eller by syns de olika tidsåldrarna i byggnadernas formspråk. De Gröna har krävt att gamla värdefulla byggnader bevaras och det tänker vi fortsätta med. Låt oss lägga in konst i officiella byggnader och i gaturummet. Låt oss främja en levande stads- och bykultur. Kulturutrymmen och kulturtillställningar liksom invånarnas egenverksamhet är det som gör att kommunen känns som invånarnas egen kommun.

6. Låt oss skydda vår oersättliga natur

Det är i kommunerna den finländska naturen förstörs eller skyddas. Besluten om vi ska värna om varje kommuninvånarens värdefulla närmiljö fattas i kommunfullmäktige och i nämnderna. De kommunägda skogarna, stränderna, ängarna, skogsdungarna utgör en källa till glädje och rekreation och har samtidigt ett egenvärde: ett stycke av naturens oersättliga mångfald. I varje kommun bör man förstå värdet av denna gemensamma egendom och värna den.

De Grönas målsättningar är:

- Ett skyddsområde i varje kommun. När landets regering fryser utökningen av skyddsprogrammet är det dags för kommunerna att agera. Låt oss utreda de värdefullaste objekten i den egna kommunen och besluta att skydda dem – åtminstone ett nytt skyddsobjekt per kommun är målsättningen.
- Låt oss sätta närvattnen i skick. Näråarna och -sjöarna och havsstränderna är viktiga för kommuninvånarnas avkoppling och rekreation. Låt oss sätta stopp för övergödningen. Vi skyddar vattendragen i kommunerna genom att avstå från användningen av torv och genom att öka återanvändningen av näringsämnen.
- Respekt åt vattendragen. I merparten av vattendragen har man byggt dammar, i årtal utfört muddringar och rensningar. Låt oss skydda vattendragen och riva hindren för vandringsfisken. Låt oss ålägga vattenkraftsbolagen att bygga fungerande naturenliga fiskvägar. Det ökar samtidigt möjligheterna för fisketurism och inbringar området inkomster.
- Låt oss ta väl hand om skogarna. Kommunerna är skogsägare och bestämmer över hur deras egna skogar ska skötas. De bör skötas varligare än idag: låt oss skydda kommuninvånarnas kära närskogar, låt oss avstå från kalhyggen i ekonomiskogarna, lås oss skydda artmångfalden i dem och låta träd i olika ålder växa fritt.

VI AVVÄRJR FATTIGDOM OCH ÖKANDE OJÄMLIKHET, VI SKAPAR VÄLFÄRD NÄRA MÄNNISKORNA

Vi behöver ett Finland som tar hand om var och en – i synnerhet om dem som inte klarar av det själva. Det här är kommunernas centrala uppgift: låt oss främja hälsan och välfärden, försvara jämställdheten och likvärdigheten. Brödköernas Finland och de framgångsrikas Finland har fjärrmat sig från varandra. Det har blivit allt svårare att ta sig ur icke-delaktigheten. Denna utveckling måste stoppas. Det är i kommunerna vi tillsammans kan se till att alla hänger med, om vi vill det. Beslutet är ditt.

7. Social- och hälso-tjänsterna förnyas på människornas villkor och problemen åtgärdas preventivt

Beslutanderätten över vilka social- och hälso-tjänster folk har till sitt förfogande, var man får dem och till vilket pris kommer i framtiden att flyttas till landskommunerna. Människorna använder även i fortsättningen tjänsterna på den plats de bor och kommunerna har en betydande roll när det gäller att främja medborgarnas hälsa och välfärd. Även om administrationen flyttar längre bort bör tjänsterna hållas nära människorna. Hur än reformen av social- och hälso-tjänsterna förverkligas är De Grönas målsättningar desamma:

- Låt oss minska på skillnaderna i hälsa och välfärd. Reformen av social- och hälso-tjänsterna bör minska på skillnaderna i hälsa och välfärd mellan landets olika delar och befolkningsgrupper.
- Låt oss stärka primärvården. Den offentliga primärvården som står till vars och ens förfogande är hörnstenen som folkhälsan vilar på. Den bör vara en lågtröskeltjänst som finns nära var och en: en tjänst som nås både av pensionärerna och de arbetslösa, de som arbetar och barnfamiljerna.
- Genomslagskraften bör vara det centrala när det handlar om social- och hälso-tjänster. Folkhälsa skapas inte genom antalet remisser utan genom åtgärder med genomslagskraft.
- Låt oss skapa sömlösa vårdkedjor. Människan är en helhet. Hon bör vårdas som en sådan. Gränserna mellan social- och hälsovården samt primär- och specialistvården bör slopas så att olika tjänster inte finns bakom olika luckor utan ett och samma ställe svarar för att var och en får den vård hon behöver.
- Låt oss trygga de offentliga tjänsterna. Offentligt ordnade, finansierade och producerade tjänster utgör kärnan i den finländska välfärdsstaten. Som ytterligare stöd och komplettering behövs både privata tjänsteproducenter och olika organisationers tjänster.
- Låt oss trygga forskningen och utbildningen av yrkeskunnigt folk.
- Låt oss försäkra oss om öppenheten i systemet. Tjänster finansierade med offentliga medel bör ordnas och produceras öppet. Det ska vara möjligt att följa upp priset och kvaliteten på tjänsterna, och genomsynligheten i beslutsfattandet får inte försvinna bakom aktiebolagens hemlighetsparagrafer. Offentliga skattemedel bör användas för att främja folkhälsan och inte för att öka de privata aktionärernas vinster.
- Låt oss genomföra reformen på ett vettigt sätt. När reformen görs bör man först avveckla olika sorters administrativa gränshinder mellan tjänsterna. Därefter bör man försäkra sig om att ordnandet och finansieringen av tjänsterna är i samma händer. Allra sist kan man uppskatta om kundens så kallade valfrihet kan ökas utan att man prutar på reformens målsättningar.

När ansvaret för social- och hälso-tjänsterna överförs till landskapen sköter kommunerna inte längre människornas sjukdomar, men de kan hjälpa folk att hållas friska. Kultur och motion skapar välbefinnande och som kommunala tjänster blir de åtkomliga också för människor som dagligen måste tänka på varje euro de lägger ut. När vi satsar på

kultur, motion, bibliotek, hobbyverksamhet, goda boendemiljöer och närnaturen lever människorna mer hälsosamt och längre. Det innebär också att det blir pengar över för att hjälpa dem som inte klarar sig så bra.

De Grönas målsättningar är:

- Vi för samman de olika generationerna. Låt oss bygga servicehemmen för de äldre i närheten av daghemmen. På så sätt stöder vi växelverkan mellan generationerna och tar till vara det kunnande och de erfarenheter de äldre har.
- En hobby till alla. Varje barn och ungdom bör ha rätt till en hobby oberoende av förmögenhet. Kommunerna bör erbjuda möjligheter till olika hobbyverksamheter genom att stöda barnens och ungdomarnas föreningar, grundutbildning i konst och genom att erbjuda avgiftsfria turer och platser för var och en att utöva sin hobby på egna villkor.
- Mera motion. Låt oss bygga sådana vardagsmiljöer, till exempel skolgårdar, som lockar till motion. Låt oss bemöta grupper som utövar olika motionsgrenar jämlikt vid utdelning av offentligt stöd.
- Låt oss öka på delaktigheten. Var och en är sin egen vardags bästa expert. Låt oss ta med kommuninvånarna för att planera den egen boendemiljön och utveckla närtjänsterna.
- Avgiftsfria preventivmedel till de unga. Låt oss garantera alla som är under 25 avgiftsfria preventivmedel.

8. Låt oss bekämpa fattigdom och marginalisering

Fattigdom och ojämlikhet är en förlust för oss alla. I ett bra samhälle låter man inte en enda människa tappa fotfästet. I ett bra samhälle ser man till de svagare i allt beslutsfattande. Ensamhet, marginalisering och nöd måste bekämpas beslutsamt och strängt. I kommunerna gör man det beslut för beslut.

De Grönas målsättningar är:

- Låt oss stoppa den ökande ojämlikheten mellan olika områden. Vi vill inte ha ett samhälle där vi å ena sidan har de rikas ombonade hem och å andra sidan områden som får det allt sämre ställt. Låt oss bygga bostadsområdena så att det i alla områden bor olika slags människor. Låt oss blanda ägarbostäder och hyresbostäder. Låt oss med ett specialtillägg stöda skolor och tjänster i de områden där det finns mer problem än i genomsnitt.
- Låt oss sätta boendet i skick. Var och en har rätt till en bostad. Låt oss bekämpa bostadslösheten och trygga boende till ett rimligt pris. I synnerhet i de stora städerna betyder det att det måste planeras tillräckligt med nya bostäder. Låt oss se till att det finns tillräckligt med studentbostäder liksom bostäder för personer med specialbehov. När vi planerar bostäder och tjänster ska vi komma ihåg att 40 procent av finländarna bor ensamma. Deras behov är lika viktiga som deras som bor tillsammans.
- Av var och en efter hens resurser. Serviceavgifterna bör uppskattas enligt invånarnas betalningsförmåga. Kultur- och motionstjänsterna kan ökas genom att utöka de avgiftsfria dagarna eller turerna.
- Vi ingriper i tid. Låt oss utnyttja modeller som liknar dem man utnyttjar inom det uppsökande ungdomsarbetet så att vi når också de människor som inte befinner sig inom räckhåll för tjänsterna, på jobbet eller i skolan.
- Vi ställer människan i centrum. För att förhindra marginaliseringen behövs både utbildning, arbetskraftsresurser, social- och hälsotjänster liksom också fritidstjänster. Den enskilda människan måste få det stöd hon behöver, få guidning och service oberoende av vem det är som ordnar tjänsterna.

9. Låt oss göra kommunerna jämlika och ickediskriminerande

I kommunerna finns inte vi och de. Det finns bara jämställda invånare oberoende av förmögenhet, kön, hudfärg eller etniskt ursprung. Låt oss modigt bedriva feministisk politik som säger nej till all diskriminering och där man försvarar allas rätt att vara sig själva. Låt oss alla stå upp för varandra.

De Grönas målsättningar är:

- Jämlikhet och likställdhet i besluten. När kommunen planerar, skär i tjänsterna eller varför inte ordnar hobbyverksamhet för barnen påverkar besluten ofta olika befolkningsgrupper och kön olikt. Församlingar i dagvården kan drabba i synnerhet kvinnorna, de bästa motionstureterna och de största penningssummorna kan alltid gå antingen till grenar som favoriseras av pojkar eller grenar favoriserade av flickor. Följder som dessa bör dryftas när besluten fattas, och man måste se till att besluten är rejäla och jämlika för alla kön och befolkningsgrupper.
- En familj är inte bättre än en annan. Allt fler familjer ser annorlunda ut än den traditionella kärnfamiljen med mamma, pappa och barn. Det finns ensamförsörjarfamiljer, samförsörjarfamiljer, familjer med två mammor eller två pappor, familjer med många föräldrar och familjer av många andra slag – alla är viktiga, alla är lika värda. Den som är kommunalt anställd bör kunna känna igen och bemöta mångfalden av olika familjer och inte förmoda att alla är stöpta i samma form.
- Mångfalden bör beaktas i tjänsterna. Låt oss se till att man i de kommunala tjänsterna beaktar de människors rättigheter och behov som hör till en sexuell minoritet eller en könsminoritet. Till exempel bör man i åldringsvården förstå och stöda mångfalden vad gäller kön och sexuell orientering.
- Sätt skyddshemmen i skick. De som utsatts för våld i nära relationer bör ha ett skyddshem att söka sig till. Kommunerna bör försäkra sig om att det finns lämpliga utrymmen för dem.
- Respekt för mångspråkigheten. Var och en har rätt att få service på sitt eget språk: på finska, på svenska, på samiska och på teckenspråk.
- Låt oss se till att det offentliga rummet och våra byggnader är hinderfria och lättillgängliga. Låt oss ta hänsyn till syn- och hörselskadade, rullstolsbundna och de som rör sig med rollator eller barnvagn. Om vi bygger så att bara den som är frisk och kan gå på egna ben klarar sig så bygger vi fel.

VI SKAPAR JOBB OCH TRYGGHET I HELA FINLAND

Det är i kommunerna arbetets framtid skapas. Sysselsättningen är inget som någon annan bestämmer över någon annanstans. Det är med lokala beslut vi skapar möjligheter för lokala företag att ha framgång och växa och ge upphov till nya arbetsplatser. Det är med lokala beslut vi avgör hurdan kommunen är som arbetsgivare och hur den som är arbetslös blir bemött. Tillsammans kan vi hjälpas åt att skapa nya jobb, stöda dem som är utan arbete och höja folks självkänsla istället för att krossa den. Om vi väljer att göra det så kan vi. Beslutet är ditt.

10. Vi skapar arbetsplatser och livskraft i kommunerna i hela landet

Finland behöver nya jobb. Förutsättningarna för det skapas i kommunerna. De lokala företagens framgång, tillväxt och kapacitet att sysselsätta är saker som kommunen i allra högsta grad kan främja. Kommuner som vill det kan vara i nyckelställning som främjare av framtidsbranscher inom sina egna områden – det må sedan handla om ekomat eller återvinning, digitalisering eller ren teknologi. Genom att satsa på detta sparar vi in många euron och skapar en hållbar näringslivsstruktur.

De Grönas målsättningar är:

- Vi investerar i framtiden. Genom kommunerna går varje år en penningström på många miljarder med vilka kommunen köper varor och tjänster. De gröna vill att minst 10 procent av dessa anskaffningar innehåller lösningar för framtiden såsom energieffektivitet, förnybar energi, belysning med ledlampor och smarta tjänster – saker som samtidigt som de sparar på kommunens pengar skapar arbetstillfällen för innovativa finska företag och förnyar vårt land.
- Vi inkluderar de lokala företagen. Låt oss förverkliga kommunens anförskaffningar så att också små och lokala företag har en möjlighet att bli delaktiga i offertrundan. Låt oss dela upp anskaffningarna i tillräckligt små delar och informera effektivt om dem. På så sätt erbjuder vi lokala företag möjligheter att växa och och skaffa sig nödvändiga referenser för exportmarknaden.
- Vi sätter företagartjänsterna i skick. Låt oss erbjuda företagsrådgivning åt de små och medelstora företagen och se till att företagarna kan få alla de tjänster kommunen erbjuder dem på ett och samma ställe.
- Skolorna och arbetsplatserna bör stöda varandra. Vi behöver ett tätare samarbete mellan läroinrättningarna och företagen så att vi kan trygga tillgången på kunnig arbetskraft och möjligheterna att lära sig nytt i arbetet.

11. Vi lyfter upp folk från arbetslöshet och ger dem jobb

Arbetslöshet är en enorm börda såväl för individen som för gemenskapen och hela samhället. Att minska på arbetslösheten bör vara prioritet nummer ett i varje kommun. Det är alltid klokare att stöda utbildning eller sysselsättning av folk än att betala för arbetslöshet. Kommunerna är också betydande sysselsättare och kan som goda arbetsgivare öka produktiviteten och arbetssvältmågan.

De Grönas målsättningar är:

- Låt oss ta i bruk en medborgarlön. Vi förnyar socialskyddet och gör om det till en basinkomst som gör det lättare att ta emot ett jobb, förbättrar skyddet och innebär att det alltid lönar sig att arbeta.
- Alltid resultaten först. Låt oss göra om arbetskraftstjänsterna så att vi börjar betala för effektivitet – för att människor sysselsätts. Vi behöver nya fördomsfria sysselsättningsexperiment, där vi låter kunderna vara med och påverka innehållet i tjänsterna.
- Den som mottar offentliga medel har ett sysselsättningsansvar. Låt oss pröva ta i bruk sysselsättningsvillkor och sysselsättningsbelöningar, med vilka man uppmuntrar företag som vunnit anbudstävlingar att sysselsätta folk vars läge på arbetsmarknaden är dåligt.
- Vi börjar bjuda ut uthyrning av utrymmen. Låt oss göra det lättare för kommunerna att använda sina fastigheter effektivare och upplåta dem till nystartade företag.
- Kommunen kan vara en utmärkt arbetsplats. Låt oss göra kommunen till god arbetsgivare som satsar på välbefinnande i arbetet och gott ledarskap och testar nya sätt att anställa såsom anonym rekrytering för att öka jämställdheten mellan människor.

12. Vi ser till att integrationen fungerar bra och att nyfinländarna känner sig inkluderade

Världen upplever den största flyktingkrisen sedan andra världskriget. I sådana här tider knacker det globala ansvaret på vår egen dörr. Människor som flyr lidande, krig och förföljelse till Finland ska kunna hitta ett nytt hem i någon av de finländska kommunerna. Det hänger på oss hur vi tar emot dem och hur de kommer igång med sitt nya liv i Finland som medlemmar i samhället. Låt oss sköta det här bra.

De Grönas målsättningar är:

- Hem åt dem som ska integreras i kommunen. Integrationen lyckas inte utan ett hem att bosätta sig i. Det är viktigt att kommunerna erbjuder plats åt dem som beviljats asyl.
- Språkstudier för alla. Språket är a och o för att integreringen ska lyckas. Låt oss försäkra oss om att det finns tillräckligt med språkutbildning och att den når alla som kommer hit, också kvinnorna. Låt oss betala dem som sköter språkundervisningen för uppnådda resultat, inte enbart för att undervisning ges.
- Låt oss underlätta vägen in i arbetslivet. Låt oss stöda sysselsättning av invandrare och arbetsintroduktion till exempel genom företagssamarbete och genom mentorer som rör sig mellan arbetsplatserna. Kommunerna bör förbinda sig att sysselsätta invandrare i olika uppgifter.
- Ta med organisationerna. Organisationerna spelar en viktig roll i integrationen. Låt oss ta med föreningarna, till exempel idrotts- och kulturföreningarna, i integrationsarbetet. Låt oss stöda invandrarnas egna föreningar genom finansiering och genom att erbjuda dem lokaler.
- Låt oss förena familjerna, inte separera dem. Centralt för integrationen är att människor kan återförenas med sin familj. Ingen klarar av att integreras om man tvingas leva i ständig oro för sina kära. Regeringen har gjort kraven för familjeåterförening omöjliga att uppnå i praktiken. Det är omänskligt. Vi ska inte separera barnen från sina föräldrar och den ena partnern från den andra i ett förhållande.